

	แผนการสอน/จัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ	หน่วยที่ 2
	ชื่อวิชา การบัญชีเบื้องต้น 1	สอนสัปดาห์ที่ 2-3
	ชื่อหน่วย สมการบัญชีและงบแสดงฐานะการเงิน	คาบรวม 6
ชื่อเรื่อง สมการบัญชีและงบแสดงฐานะการเงิน		จำนวน 6 คาบ
หัวข้อเรื่อง ด้านความรู้ 1. ความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น 2. สมการบัญชี 3. งบดุล ด้านทักษะ 4. เขียนสมการบัญชีและแก้สมการบัญชี 5. จัดทำงบดุล ด้านคุณธรรม / จริยธรรม / บุรณการเศรษฐกิจพอเพียง 6. ความรับผิดชอบ ความประหยัด ความขยัน อดทน แบ่งปัน 7. ความสนใจใฝ่รู้ ความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง สาระสำคัญ 1. สินทรัพย์ หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน โดยมีบุคคลหรือกิจการเป็นเจ้าของ เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร อาคาร ที่ดิน สัมปทาน ลิขสิทธิ์ หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันที่บุคคลภายนอกพึงมีต่อกิจการอันเกิดจากการซื้อสินทรัพย์หรือการให้บริการและยังไม่ได้ชำระเงินให้หรือชำระให้เพียงบางส่วน เช่น เจ้าหนี้ เงินกู้ ส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง กรรมสิทธิ์ที่บุคคลหรือกิจการมีในสินทรัพย์ หรือสิทธิความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์ที่แท้จริง 2. สมการบัญชี คือ สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นรูปแบบของสมการบัญชี $\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$ 3. งบดุลเป็นงบที่แสดงฐานะการเงินของบุคคลหรือของกิจการค่า ณ วันใดวันหนึ่ง งบดุลเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของงบการเงิน งบดุลประกอบด้วยรายการสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		

สมรรถนะประจำหน่วย

จำแนกประเภทบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของตามมาตรฐานการบัญชี

จุดประสงค์การสอน / การเรียนรู้

จุดประสงค์ทั่วไป / บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง

1. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับ ความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ สมการบัญชี และงบดุล
2. เพื่อให้มีทักษะเขียนสมการบัญชี และแก้สมการบัญชี และจัดทำงบดุล
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด มีเหตุมีผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณลักษณะ 3D

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม / บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง

1. บอกความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของได้อย่างถูกต้อง
2. บอกความหมายของสมการบัญชี และงบดุลได้อย่างถูกต้อง
3. จำแนกประเภทบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ ตามมาตรฐานการบัญชี
4. แก้สมการตามหลักสมการบัญชี
5. ทำงานตามมาตรฐานการบัญชี
6. ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสำเร็จภายในเวลาที่กำหนดอย่างมีเหตุและผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสนใจใฝ่รู้ ความรอบรู้รอบคอบ และระมัดระวัง

การบูรณาการกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคุณลักษณะ 3D

หลักความพอประมาณ

1. ผู้เรียนจัดสรรเวลาในการฝึกปฏิบัติตามใบงานได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนรู้จักใช้และจัดการวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า
3. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
4. ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มเพื่อนและสังคม

หลักความมีเหตุผล

1. เหตุคุณค่าของการจัดทำบัญชีได้อย่างมีเหตุผล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตในการดำเนินธุรกิจและในชีวิตประจำวันได้
2. กล้าแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล
3. กล้าหักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้องอย่างถูกต้องเหมาะสม
4. กล้ายอมรับฟังความคิดของผู้อื่น
5. ใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน
6. ไม่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น
7. มีความคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

หลักความซื่อสัตย์

1. มีทักษะในการจำแนกประเภทสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของ เป็นการให้ผู้เรียนจัดทำรายงานงบการเงิน เช่นงบดุลได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้อง และพร้อมที่จะนำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีไปใช้ประโยชน์ต่อสาขาวิชาชีพและในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงหรือตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

เงื่อนไขความรู้

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ สมการบัญชี และงบดุล
2. ใช้วัสดุอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3. มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เงื่อนไขคุณธรรม

1. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด
2. ใช้วัสดุอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3. มีความเพียรพยายามและกระตือรือร้นในการเรียนและการปฏิบัติงาน
4. ให้ความร่วมมือกับการทำกิจกรรมของส่วนรวม อาสาช่วยเหลืองานครูและผู้อื่น

เนื้อหาสาระการสอน/การเรียนรู้

ด้านความรู้ (ทฤษฎี)

1. ความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เป็นเจ้าของ (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อที่ 1 และ 3)

สินทรัพย์ (Assets) หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนที่มีมูลค่าเป็นตัวเงินโดยมีบุคคลหรือกิจการเป็นเจ้าของ เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร สลากออมสิน อาคาร ที่ดิน สัมปทาน ลิขสิทธิ์

ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สินทรัพย์หมุนเวียน (current assets) หมายถึง เงินสดหรือสินทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายใน 1 ปี หรือภายใน 1 รอบวงจรการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจ เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร สินค้า ลูกหนี้
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนหรือสินทรัพย์ถาวร (fixed assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่มีลักษณะอันถาวรซึ่งกิจการมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานเป็นระยะเวลานานหลายปี แตกต่างจากสินทรัพย์หมุนเวียนตรงที่สินทรัพย์ถาวรมีการเปลี่ยนมือที่ไม่รวดเร็วเท่ากับสินทรัพย์หมุนเวียน เช่น ที่ดิน อาคาร รถยนต์ เครื่องจักรอุปกรณ์

หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง ภาระผูกพันที่บุคคลภายนอกพึงมีต่อกิจการอันเกิดจากการซื้อสินทรัพย์ หรือการใช้บริการและยังไม่ได้ชำระเงินให้หรือชำระให้เพียงบางส่วน เช่น เจ้าหนี้ เงินกู้ยืม หนี้โทรศัพท์จ่ายเงินบางส่วน ได้รับใบแจ้งหนี้ค่าน้ำค่าไฟ

หนี้สินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หนี้สินระยะสั้นหรือหนี้สินหมุนเวียน (current liabilities) คือ หนี้สินซึ่งกิจการจะต้องใช้สินทรัพย์หมุนเวียนในการจ่ายชำระหนี้ หรือหนี้สินที่จะต้องชำระภายใน 1 ปี หรือภายใน 1 รอบวงจรการดำเนินงานตามปกติแล้วแต่อย่างใดจะยาวกว่ากัน เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า
2. หนี้สินระยะยาว (long term liabilities) คือ หนี้สินของกิจการที่มีกำหนดชำระเงินเกินกว่า 1 ปี หรือเกินกว่า 1 รอบวงจรการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจ เช่น เงินกู้ยืมโดยจำนอง หนี้กู้ยืมเงินยืมที่มีกำหนดชำระเกินกว่า 1 ปี

ส่วนของผู้เป็นเจ้าของ (Owner's Equity) หมายถึง กรรมสิทธิ์ที่บุคคลหรือกิจการมีในสินทรัพย์ หรือสิทธิความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์ที่แท้จริง ซึ่งคำนวณได้จาก สินทรัพย์ – หนี้สิน และในกรณีที่บุคคลหรือกิจการไม่มีสินทรัพย์ ส่วนของผู้เจ้าของ = สินทรัพย์ ส่วนของผู้เจ้าของอาจเรียกว่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Assets or Net Worth)

2. สมการบัญชี (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อที่ 2 และ 4)

สมการบัญชี คือ สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น รูปแบบของสมการบัญชี สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{หรือ } A = L + OE$$

ศึกษาการคำนวณหาสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น และแทนค่าตามหลักสมการบัญชี ตัวอย่างที่ 1 - 3 หน้า 32 - 34 ในหนังสือเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 วรรณ วทิววัฒน์

3. งบดุล (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อ 5)

งบดุลเป็นงบที่แสดงฐานะการเงินของบุคคลหรือของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง งบดุลเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของงบการเงิน งบดุลประกอบด้วยรายการสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

แนวคิดในการจัดทำงบดุล

ในการจัดทำงบดุลในเบื้องต้นนี้ จะนำเสนอวิธีการทำด้วยแบบฟอร์มง่าย ๆ คล้ายตัว T (ในที่นี้ขอเรียกว่าแบบตัว T หรืออาจเรียกว่าแบบบัญชี) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และสะดวกในการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์รายการค้าในหน่วยต่อไป แบบฟอร์มจะประกอบด้วย 2 ด้าน ด้านซ้ายมือเรียกว่าด้านเดบิต (Debit ใช้ตัวย่อ Dr.) จะประกอบด้วยรายการสินทรัพย์ ด้านขวามือเรียกว่าด้านเครดิต (Credit ใช้ตัวย่อว่า Cr.) จะประกอบด้วยรายการหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสมการบัญชีที่ว่า สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

สินทรัพย์

หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

การจัดทำงบดุลให้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เขียนหัวงบ ซึ่งประกอบด้วย ชื่อบุคคล/กิจการ คำว่างงบดุล และวันที่ที่จัดทำงบดุล
- 2.ให้นำรายการไปแสดงให้ตรงกับด้านที่กำหนด ในเบื้องต้นอาจจะไม่ต้องแยกประเภทรายการ เพื่อให้การจัดทำงบดุลสะดวกและรวดเร็ว (ในกรณีที่ไม่ทราบส่วนของผู้ถือหุ้น ให้ใช้สมการบัญชีคำนวณหา)

ศึกษาการทำงบดุล ตัวอย่างที่ 4 - 5 หน้า 35- 37 ในหนังสือเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 วรรณ วทิววัฒน์

ด้านทักษะ (ปฏิบัติ) (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อที่ 3, 4, 5)

1. ใบงานที่ 1 เรื่องการการจำแนกประเภทบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น การแก้สมการตามหลักสมการบัญชี และจัดทำงบดุล
2. แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

ด้านคุณธรรม /จริยธรรม /บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง

1. การเตรียมความพร้อมด้านการเตรียมอุปกรณ์การเรียนรู้ นักเรียนกระเจายางนได้ทั่วถึง และตรงความสามารถของสมาชิกทุกคน รู้จักใช้วัสดุอย่างฉลาด มีความประหยัดและคุ้มค่า และละเอียดรอบคอบงานจะสำเร็จได้นักเรียนจะต้องมีความเพียรพยายามและกระตือรือร้น ขยันและอดทน รู้จักแบ่งปันให้ความร่วมมือกับการทำกิจกรรมของส่วนรวม อาสาช่วยเหลืองานครูและผู้อื่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักคุณลักษณะ 3D

2. ความมีเหตุ มีผลในการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักคุณลักษณะ 3 D นักเรียนต้องมีความขยัน อดทน มีความสนใจใฝ่รู้ รอบรู้ ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ และระมัดระวัง การมีน้ำใจต่อเพื่อนในชั้นเรียนและผู้อื่น รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งถือเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในชั้นเรียนด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียม

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสินทรัพย์ หรือหนี้สิน และส่วนของเจ้าของ ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของผู้เรียน
2. ทดสอบก่อนเรียนเรื่องสมการบัญชีและงบดุล แล้วให้นักเรียนสลับกันตรวจคำตอบและให้คะแนน
3. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยเรียนที่ 2 และการให้ความร่วมมือของนักเรียนในการทำกิจกรรม

ขั้นการเรียนรู้การสอน

1. ครูให้ผู้เรียนศึกษาความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ และให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปจุดบันทึกลงในสมุด พร้อมกับช่วยกันยกตัวอย่าง และครูสรุปซ้ำอีกครั้ง
2. แบ่งกลุ่มผู้เรียน 5 กลุ่ม กำหนดประเภทบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ มาให้ได้มากที่สุด และส่งตัวแทนออกมานำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
3. ครูอธิบายความหมายของสมการบัญชี และหลักการคำนวณแก้สมการบัญชี และสาธิตและยกตัวอย่างในการแก้สมการบนกระดานโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและคำนวณด้วย
4. ครูอธิบายความหมายของงบดุล และหลักในการจัดทำงบดุล โดยสาธิตและยกตัวอย่างในการจัดทำงบดุลบนกระดานโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและกล้าแสดงออกด้วย

ขั้นสรุป

1. ครูสรุปจากที่นักเรียนนำเสนอข้อมูลพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม และสรุปเนื้อหาตามจุดประสงค์ ตามหัวข้อสาระสำคัญพร้อมทั้งปลูกฝังให้นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนรู้ คุณหนังสืออย่างสม่ำเสมอเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งผลให้ห่างไกลยาเสพติด
2. ครูให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน ตรวจสอบผลงานและร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัด
3. ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหน่วยที่ 2

งานที่มอบหมายหรือกิจกรรมการวัดผลและประเมินผล

ก่อนเรียน

1. จัดเตรียมเอกสาร สื่อการเรียนการสอนตามที่ครูผู้สอนและบทเรียนกำหนด
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องสมการบัญชีและงบดุล
3. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยที่ 2 และการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในการเรียนที่ 2

ขณะเรียน

1. ศึกษาข้อมูลในเนื้อหา ยกตัวอย่างและร่วมกันสรุปเรื่องความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ สมการบัญชีการแก้สมการบัญชี และการจัดทำงบดุล
2. รายงานหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ

หลังเรียน

1. ทำแบบฝึกหัดท้ายหน่วย
2. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

ผลงาน/ชิ้นงาน/ความสำเร็จของผู้เรียน

1. การสำรวจสินทรัพย์ หนี้สินของผู้เรียนและจัดทำงบดุล

สื่อการเรียนการสอน / การเรียนรู้

สื่อสิ่งพิมพ์

1. หนังสือเรียนวิชา บัญชีเบื้องต้น 1 ของ วรณา วงศ์วัฒน์ เพื่อให้ประกอบการเรียน
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. ใบงานเรื่อง ความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ
4. แบบฝึกหัดท้ายหน่วย
5. แบบทดสอบหลังเรียน
6. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

-

สื่อของจริง

สินทรัพย์ของผู้เรียน และสินทรัพย์ที่อยู่ในชั้นเรียน

แหล่งการเรียนรู้

ในสถานศึกษา

ห้องสมุดวิทยาลัยการอาชีพบางละมุง

นอกสถานศึกษา

ที่บ้านของผู้เรียน

การบูรณาการ / ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

1. บูรณาการกับวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย ด้านการพูด การอ่าน การเขียน และการฝึกปฏิบัติตนทางสังคมด้านการเตรียมความพร้อม ความรับผิดชอบ และความสนใจใฝ่รู้
2. บูรณาการกับวิชาธุรกิจทั่วไป เกี่ยวกับรูปแบบของธุรกิจประเภทกิจการเจ้าของคนเดียว
3. บูรณาการกับวิชากฎหมายพาณิชย์ เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ด้านการซื้อ ขาย การแลกเปลี่ยนและบริการ

การประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อที่ 1 บอกความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของได้อย่างถูกต้อง

วิธีการประเมิน ทดสอบ

เครื่องมือ แบบทดสอบ

เกณฑ์การให้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อที่ 2 บอกความหมายของสมการบัญชีได้อย่างถูกต้อง

วิธีการประเมิน ทดสอบ

เครื่องมือ แบบทดสอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อที่ 3 จำแนกประเภทบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ ตามมาตรฐานการบัญชี

วิธีการประเมิน ทดสอบ

เครื่องมือ แบบทดสอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อที่ 4 แก่สมการบัญชีตามหลักสมการบัญชี

วิธีการประเมิน ทดสอบ

เครื่องมือ แบบทดสอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อที่ 5 ทำงบดุล ตามมาตรฐานการบัญชี

วิธีการประเมิน ทดสอบ

เครื่องมือ แบบทดสอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อที่ 6 ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสำเร็จภายในเวลาที่กำหนดอย่างมีเหตุ
และผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสนใจใฝ่รู้ ความ
รอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง

วิธีการประเมิน ตรวจสอบผลจากการสังเกตจากการปฏิบัติงาน

เครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การให้คะแนน

Prarinnya Wongwai